

SZERKESZTŐI IRODA
és kiadóhivatal: Püsp. Lyc.
nyomda. Küldemények ide
intézendők.
Majelenik a lap minden
szordán.

GYULAFEHÉRVÁR

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Egész évre 4 frt. Fél évre 2
frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetési díjak: Egy négyes
centim. tér ára 4 kr. Helygille-
tek minden hirdetés után 30 kr.
Nyiltér sora 25 kr.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

A vasárnapi munkaszünet.

Néhány hét múlva vasárnaponként minden munka szünetelni fog, július hó 15-én életbe fog lépni a vasárnapi munkaszünetről szóló 1891. évi XIII. t. cz., melynek 1. §-a, mint címe is mutatja, a vasárnapi munkát be fogja tiltatni.

Ez nagyon szép és nemes, mert a munkás 6 napi munka után pihenést kíván, ha a munkás 6 napig fárad, szüksége van egy napi pihenésre. Hiába, ha valakinek a testalkata bármilyen erős, bármilyen edzett is, a folytonos erőltetés által elgyengül, a túlterheltség által előbb-utóbb végleg elgyöngül és erőtlené válik.

Erre a törvényre szükség volt, nemes intézkedést foglal magában, de tulszigoruan lett megteremtve, mert vannak iparágak, melyek a munkaszünetelés által csorbát szenvednek, sőt a nagy közönségre nézve sem előnyös az általános munkaszünetelés. Hanem szerencsére, nevezett törvény bír egy paragrafussal, a mely a kereskedelmi minisztert felhatalmazza, hogy ott, a hol az iparügy vagy a közönség, érdeke kivételeket kíván, az rendeleti uton korlátozható, s ennél fogva ily kivételes esetekben a munkaszünet rendelet utján hatályon kívül helyezhető.

Erre a paragrafusra nagy szükség volt, mert a nélkül a milyen üdvös szerepre van is hivatva nevezett törvény, ép oly káros lenne, ugy az iparra nézve, mint a közönségre.

A kereskedelemügyi miniszter akar is élni e törvény jogaival és megállapította már azon kivételeket, melyeket a kereskedelmi és iparkamarákkal véleményadás végett megismertetett, csak hogy e kivételeket ígérő rendeletmintá sem

felel meg teljesen a kívánalmaknak, jobban mondva az iparügy és a közönség érdekeinek.

Nem célunk e törvényt vagy e rendelet egyes pontjait politikai bonczkés alá venni és politikai szempontból kifogásolni, csak gyakorlati szempontból, az iparügy és a közönség érdekeiben akarjuk véleményünket elmondani.

Vannak iparágak, melyek élelmiszerek, minden emberre nézve fontos és nélkülözhetetlen élelmiszerek előállítására vannak hivatva, minő a mészáros-ipar, a heates-ipar, a sütő-ipar stb. Ezek mind olyan iparcikkek, a melyek csak akkor élvezhetők a maguk jóságában, minden az emberi testre nézve káros utóhatás nélkül, ha az előállítási napon fogyasztatnak el, akkor, a mikor az élelmészre előállított cikkek egészen friss. Ilyen az élelmészre előállított iparcikkek feldolgozását nem volna szabad és nem is tanácsos időhöz kötni, mert ezek ugyis csak néhány órára veszik igénybe a munkaerőt, és annak előállítási ideje, vagy árusítása a helyi viszonyoktól függő időhöz van kötve, ezeknek általában nem lehet az egész országra érvényes időt meghatározni.

Ezek előállítása és elárúsítása a helyi viszonyokhoz, a fogyasztó közönség különféle életviszonyaihoz van kötve és épen ezért nem lehet általában meghatározni a vasárnap melyik órájáig legyenek előállíthatók és elárúsíthatók. Ezeknél nem kellene meghatározni, hogy meddig, hanem hogy a vasárnap hány órájában állíthatók elő és árusíthatók el, természetesen itt tekintettel kell lenni a törvény céljára és ugy az annak megfelelő maximumot kell meghatározni.

Igy van ez azon iparoknál is, a hol az üzemi félbeszakítása lehetetlen. Itt sem lehet meg-

állapítani, hogy „meddig“, mert az olyan iparoknál a körülmény, az idő s egyéb természeti viszonyok játszanak szerepet, s ennél fogva ezeknél is legcélszerűbb egy általános maximumot meghatározni.

A vasárnapi munkaszünet, különösen a vasárnapi hetivásárookra és ebből kifolyólag a fogyasztó közönség és árusítókra nézve kíván korlátozást, sőt az egész vasárnap délelőttre kivételt, mert egy ily vasárnapi hetivásár nemcsak annak a helyiségnek, hanem az egész vidéknek legfontosabb kereskedelmi ideje s tényezője. A fogyasztó közönség legnagyobb része csak vasárnap szerezheti be szükségleteit, az iparos, a termelő gazda csak akkor ér rá készítményeit vagy terményeit piacra bocsátani, akkor ad el és vesz és ezáltal jó létre a kereskedelem, de ha ez idő szűk határok közé van szorítva, akkor azt anyagi hátrány nélkül lehetetlen elképzelni és kereskedelmünk legfontosabb alkalmá, de a nép anyagi helyzete is csorbát szenved. Sőt vannak számos esetek, a mikor a vasárnapi hetivásár egyeseknél életkérdést képez, a mennyiben a vasárnapi hetivásár képezi egyedüli jövedelmi forrásukat, ha azonban ez korlátozódik, attól elesik és így a legnagyobb nélkülözéseknek lesznek kitéve, s előre láthatólag kenyérkeresetüktől lesznek kitéve, s előre láthatólag kenyérkeresetüktől lesznek megfosztva.

Ezekből láthatjuk, hogy a vasárnapi munkaszünet törvénye a milyen nemes intenczióból indul ki, ép oly káros következményeket fog előidézni, melyeket azonban egy rendelet által meg lehet gátolni. Ez pedig a kereskedelmi és ipar-kamráktól fog függni, a melyek felhívtak a kereskedelemügyi miniszter ur által véleményadásra. Ha ezek, a mint a legnagyobb bizalom-

TÁRCZA.

Emlékkönyvbe.

Emlékkönyvbe még nem irtam,
Nem is írok, felfogadtam,
Néhány sorom mit is érne:
Ha szíved nem értem égne!

De add ide emlékkönyved,
Most először, soha többet,
Senki könyvébe nem írok,
Ez is legyen köztünk titok.

De hogy legyen, ha a nevem
Elárulja a mit tettem.
Más is látja, elolvassa:
Mi volt lelkem gondolata!

Szereltem: azt mondja talán,
De ha hazugságon kapnám,
Megmondanám a szemibe;
Miért hoz engem világhírbe?!

Oh! mert nem igaz egy szó se,
Hogy engemet ő szeretne;
Mikor anyiu irtak neki
Hogy is tudjon hűn szeretni!

Szeretni egy szívet lehet,
S ez az igaz, hű szeretet!
A többi mind hitegetés,
Előbb-utóbb elfeledés!

H. Szántó István.

Ember tervez, Isten végez.

(Folytatás és vége.)

E kisértésnek ellentálni képtelen valék.
Fülkeltem az asztal mellől és nem törődve tünődő barátommal, hazasiettem.

Elővettem a gondosan becsomagolt kis ékszer és egy ablakom előtt ácsorgó hordárt beszélgetve elküldtem egy közeli zálogházba, hogy bármely elfogadható áron tegye be.

Izgatottan sétáltam fel- s alá ujságképekkel díszített kis szobámban s képzeletemben újra megjelent a mosolygó arc.

Édes merengésemből az ajtó gyors nyitása riasztott fel, melyen a hordár lépett be.

A kapott összeg nemesak hogy elég volt nékem és barátom részére a belépti díjat fedezni, sőt még egy pár hatosunk maradt is esetleges gavaléroskodásra.

Visszatérve a kávéházba, Aladárt — ez volt barátom keresztnéve — E. János és B. Károly collegáim társaságában találtam, kik szenvedélyes hívei lévén Phadrának egyre nógatták szegény barátomat, miszerint velök egy kis makkot kártyázzon.

A gondviselés intése ez — gondolám magamban — hogy ezek itt vannak, hátha kedvez a szerencse, hogy annyit nyerhessünk, miszerint a zálogba esapott tárgyat is kiválthassuk és majálisra is mehetünk. Aladárnak az asztal alatt titokban 2 frtot átnyujtva, magam is hajlandónak nyilatkoztam az ajánlt játszmába résztvenni.

Behuzódva egy fülkébe, letlve az asztalhoz Fortunát hittam segélyül s bizva jó csillagomban, elkezdénk kártyázni.

Azonban „Ember tervez, Isten végez“ — rövid fél óra múlva ismét oly stadiumba jutottunk, mint voltunk ezelőtt egy pár órával, csak most azon malitiosus kü-

lönbséggel — hogy már medailon sem volt; mit volt mit tennünk, mint keserű bánattal szívünkben hazamenni, — és a holnapi napra bizni a végzetben, — mely ma oly ellenség volt!

Másnap gyönyörű idő volt, — a föld felett tiszta derült ég ragyogott, sötét fellegei elvonultak, s az ég azurkék-jét engedték láttatni; — a nap arany sugarait szétárasztván, — vakító fényével betöltte az egész természetet. Oly szép tavaszi nap volt mint talán még soha, — az emberek mintegy felujult kedélylyel jártak, keltek, a madarak a léghen vidám szerelmi dalt esattogtatva, lengő szárnyaikkal könnyedén szeltek át a levegőt. — Mindenki örvendett e szép tavaszi napnak, csak én és Aladár nem, mert keblünkben tél volt, kemény tél, a kétségbeesés dermesztő tele kedélyünket megfagyasztá.

Mit tegyünk? — Hová menjünk? — ily gondolatokkal terhelve egy kis családi consiliumra összejöttünk ismét a tegnapi és egyáltalán a mindennapi helyiségbe, hogy a mai nap programját megbeszéljük. — Azonban a mai nap se hozott többet a tegnapinál. — Mig végre Aladár barátomnak sok mindennemű fontolgatás után egy jó ötlete támadt, — a melyet azonban nem az ő találékonyasága képezte, hanem legfeljebb az elkésredési állapotának nagy mérve szülte.

Tudod mit, komám? — minthogy a sors nekünk absolute kedvezni nem akar, — lépteinket gáncsolja, — terveinket dugába dönti, szóval ellenségtünknek esapott fel, ezzel szemben pedig győzelmi babért ugy se arathatunk, hajtsuk meg magunkat előtte, és ennél fogva nem mehetvén el a majálisra, menjünk el a vidékre nénédhez, ott is lesz, ha egyébb nem egy jó kis uzsonánk meg esetleg vacsoránk is. „Jó“ mondtam rá hirtelen.

Elhatározásunkat rögtön tett is követte.

A mint délután négy óra felé megérkezünk, kocsinkról leszállva, sietve tartottunk nagynéném szobája felé,

mal hisszük is, helyesen fogják megoldani a gordiusi csomót, akkor biztos várhatjuk, hogy a munkaszünetről szóló törvény, melynek életbeléptetése immár közeledik, nemes és üdvös intézményt fog teremteni.

Erschinger János.

IRODALOM.

* **A legkellemesebb szórakoztató** egy jó lap s ezt csak 6 forintért megszerezheti minden család, ha megrendeli a „Képes Családi Lapok” című szépirodalmi és ismeretterjesztő lapot, mely nemcsak hasznos mulattató, értelem, érzelem és izlés nemesítő olvasmányokat nyújt olvasóinak, hanem „Nő a házban” című mellékletével hű tanácsadója a család minden tagjának s gyönyörűt csak kiváló művészek által készített képeivel a szép érteket is fejleszti. Hogy magasztos czélfának a „Képes Családi Lapok” megnyire megfelel: azt legjobban bizonyítja ama közkezdveltség, a melyben részeselek, s előfizetőinek évről évre szaporodó száma. A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy korona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legegyszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatószámokkal.

* **A Franklin társulat** kiadásában Budapestben következő művek jelentek meg újabban — 1. Az arcátlanok, Augier Emiltől, vigjáték 5 felvonásban, ára 30 kr. 2. Sophokles Oedipus király, fordította Csiky Gergely, második kiadás ára 20 kr. 3. Sophokles Oedipus Kolonosban, fordította Csiky Gergely, második kiadás, ára 20 kr. 4. Sophokles Antigone, fordította Csiky Gergely, második kiadás, ára 20 kr. 5. Sophokles Elektra, fordította Csiky Gergely II. kiadás ára 20 kr. 6. Aristoteles poetikája. Görögül Dr. Geréb Józseftől, ára 30 kr. 7. Europa politikai történetének átnézete, írta Lavisse Jenő, ára 30 kr. 8. Régi utazások Magyarországon és Balkán félszigeten 1054—1717. összegyűjtötte és jegyzékekkel ellátta Szamota István, ára 1 frt 40 kr. 9. Liszt László munkái életrajza, bevezette Komáromy András, ára 1 frt 40 kr. 10. A nagymama, ára 30 kr.

Színészet.

A hét folyamán a helyben működő színház több és változatosabb darabot adott elő; a műsort Csiky Gergelynek Nagymama című három felvonásos vigjátékával kezdték, melyet követtek a Gigerli fenegyerekek című színmű, a Huszár szerelem, Tyukodi Lőrincz című színművek.

honnan esengő hangok kellemesen érinték hallási szervezettel.

Beléptünk.

Egy kedélyes kis hölgytársaságot találunk ott egybegyűlve.

A kölesönös bemutatásokon átesve egy bájos ifjú hölgy vonta magára figyelmemet.

Mintegy 17 éves nyulánk, hajlékony természetű fiatal lány volt. Angyali arca folyton mosolygott és ilyenkor arczán kicsiny gödröcskéik támadtak. Szemei kékek s oly szelid tekintettel bírtak, mintha az ég azurja tükrözödne bennök. Selyem lágyságu hamvaszöke haja apró firtökben elbájosan hullámozott le vállain — a halvány erem szintű kivágott nyári vászonruha látni engedte a márvány keblet, mely egy szobrász vésőjének mintául szolgálhatott volna, s előnyösen emelte ki még inkább arca vakító fehérségét; képzeljünk arczán egy folyton mosolygó száját, — piros ajkakkal, — melyben két gyöngyörhöz hasonló fehér fogak tündököltek, és előttünk áll a kis Elvira, — e tekintet csábos erejét és e mosoly ellenállhatatlanságát nincs toll leírni.

El voltam bűvölve, — a minék kifejezést adandó mindjárt el is kezdtem hevesen udvarolni a kis tündérnek, — kit épen nem látszott untatni társaságom.

Az idő oly gyorsan telt, hogy észre se vettük, miszerint a tikkasztó meleg kellemes esti szellő váltotta fel, mely a nyitra maradt ablakon hűs levegőt terjesztett a szobában.

Nagy nénem hamis mosolygó arczal közelített felénk, ki észre látszott venni rajtam a nagy változást, uzsonára hívott. Én karomat nyújtottam a bájos Elvirának, mit ő kezes mosolylyal fogadott el, asztalhoz vezetve mellette foglaltam helyet, hogy a megszakított társalgást folytathassuk.

Mily végzet ez a sorsnak! Tegnap ez időben mily keserű bánattal volt tele szívem, hogy le kell mondjak azon édes gyönyörűről, hogy ideálommal találkozhassam a majálison, s most — — mintha csak ki-

A praecis előadás, melyben mindenik darabban színészeink játékában találkozunk, valóban vonzó erővel bír, ugy annyira, hogy örvendeni tudunk azon, miszerint a bérlet megújítását eszközölhetjük.

Csiky Gergely maga is bizonyosan a Nagymama című vigjátékát azon sokszoros boszantásért írta, a melyet a színmű bíráltól azért kellett kiállani, hogy a görög színművek fordításához és meghonosításához kezdett. Szerémi Grófné (Szabóné) anyai szerepe, Mártha (Bersényi M.), Timár Karolin, Bokodyné, mint a nevelő intézet tulajdonosa, Galambosné (Bersényiné) és általában a főszerep vívők mindenike összhangu játékkal bebizonyították, hogy a darab hatásosabb előadása nem nekik, hanem annak tulajdonítható, hogy a színpad kicsiny, mint ez minden vidéki színészetnek egyik legnagyobb akadályja Márta szerepe, Szerémi grófné nyájassága, Örkényi engedékenysége, sokszor fellobbanó természete, Koszta heves kitérései, melyek csillapító szerrel szolgálhattak Örkényi fellobbanó természete ellen, folyton feszült figyelembe tartotta a hallgatóságot, ugyannyira, hogy a játék által kiesikart meglegedésbe a vidéken még maga Csiky Gergely is belenyugodott volna.

Lapunk térszülke nem engedi a színészettel oly soká foglalkozni, jóllehet a Fenegyerekek előadása sem mulasztott semmit s így a közönség ép annyira mint a Huszár szerelem előadása után teljesen meglegedve távozott.

Lejárva a bérlet, színészeink újabban nyitottak bérletet leszállított áron, a mely mód lehetőségessé teszi azt, hogy ez alkalommal kedvezőbb eredmény mellett jobb véleménynyel távozzanak körünkből.

NAPI HIREK.

Gyulafehérvárt, Junius 3.

— **Urnapiján** a legszebb idő kedvezett a fényes egyházi pompának, melyet ilyenkor a hívők és nem hívők sokaságának részvételével fejt ki anyaszentegyházunk. Az ünnepi szentmisét, ugyszintén a körmenet vezetését is Lőnhárt Ferenz Püspök ur ő excellenciája végezte, melynek végzetével a káptalan, kebli papság, tanárikar és növendékpapság a püspöki residentiába vonult, hogy apostoli körújtára induló főpásztortól búcsút vegyen. A bucsubeszédet Ngos. Baris Ferenz prépost ur tartotta, hangsúlyozván, hogy az ily főpásztori látogatásoknak megvannak ugyan örömei, midőn látja az egyházhöz és annak pástorához való ragaszkodás nyilvánulását s a szeretet kifejezéseit hallja, de megvannak nehézségei is, melyek még az erős férfit is képesek megviselni. Ő Exciája köszönetét fejezi ki a megjelenteknek, mert jól esik szívének, — mint mondá — hogy most midőn az utolsó kilencz plebánia megláto-

cseréltek volna, — az az arcz, mely oly mélyen volt szívembe vésvé, s melyről azt hittem egykor, hogy egyedül üdvöm, boldogságom képezi, az most egészen elmosódott szívemben, mint egy álom s helyette ez a kedves arcz bővölve el egész lényemet.

Szép holdvilágos este volt, midőn a kis társaságot a szomszéd faluba haza kísértük, mely egy félóránnyira fektött nagynémén lakásától. Egy darabig szótlanul haladtunk egymás mellett, szemlélve a lombos fák árnyait, melyeken a mélabus hold ezüstös fénye áttörve, szétszortan bocsátá sugarait a bársony pázsitra, a közeli bokorban a csalogány kedves éneke hangzott füleinkbe.

Mindez oly mély benyomást gyakorolt szívemre, hogy elfojtott érzelmeim gátat törve, szerelmitasan ragadtam meg kezét, s bevallám szerelmemet, s remegve lestem ajkairól a választ, melytől életem boldogsága függött. Válasz helyett egy hosszú, odaadó pillantással felelt, mely elég volt arra, hogy megértsem irántam való szerelmit, s így boldogságunk teljes lett volna, csak-hogy nemsokáig élvezhettem, mert Elvirám egy fehér oszlopos kis ház előtt állt mege szavakkal. „Itthon vagyunk” s nekünk válnunk kellett s édes megnyugvással szívemben tértem vissza lakásomra.

Teljes boldogságomat csak az a gondolat zavarta valjon szüleitől is meggyerhetem-e kedvesem kezét?

Másnap sietve mentem azon kis faluba, a hol új ideálom lakott, s a hol a legszívélyesebb fogadtatásba részesültem s komoly szándékomat előadtam szüleinek, s beléegyezésüket kötendő frigyünkhez meg is nyertem!

Két hónap mulva lemondva az ifjuság aranybadságáról magamra vettem a Hymen rózsalánczait s elértem vágyaim netovábbjait házias ember lévén. Ha össze zördülünk néha valami nézeteltérésért, hamar eloszlatja borus kedélyem felleget az a kedves mosolygó gödröcske, mely most is oly bájosá teszi nóm arczát mint leánykorában.

Muzsa.

gatására indul, ismét látja a szeretet nyilvánulását. A terheket kész szívesen elviselni, valamint az örömeikért is Istennek ad halát. — A püspök választát a jelen voltak lelkesen megéljenzették.

— **A nagyméltóságú igazságügyminister** ur a gyulafehérvári kir. törvényszék területén felmerülő törvényszéki orvosi teendők rendszerrinti ellátásával Dr. Náthán Bernát kir. fogházorvost, városunk főorvosát bizta meg. Öszintén gratulálunk.

— **Püspöki ebéd.** Urnapján erdélyi püspök Lőnhárt Ferenz diszebed volt, melyre hivatalosak voltak a káptalan, kebli papság és tanári testület tagjai.

— **Lőnhárt Ferenz erdélyi püspök** f. hó. 29-én a déli vonattal távozott el székvárosából, hogy a hol még nem volt, azon egyházközségekben a bérmlás szentségének kiszolgáltatásával hivat az egyedtől üdvözítő igaz hitben megerősítse.

— **Concursus.** Az erdélyi püspöki megye pap növendékei közé felvétetni kívánó ifjakkal a nyilvános pályázati vizsgálat a püspöki székvárosban Károly-fehérvárt 1891. évi július hó 4-ik napján fog megtartatni.

— **Eljegyzés.** Kaufmann Sándor takarékpénztári segéd könyvelő eljegyezte Schöpfung Málvin kisasszonyt Aradról. Gratulálunk.

— **Nyári táncmulatság.** A helybeli róm. kath. főgymnasium ifjusága által folyó hó 2-án a „Nap” vendéglő kerthelyiségében rendezett nyári táncmulatságon a kedvezőtlen idő dacára nagyon sokan vettek részt. Soha annyira leányt látni nem lehetett az itteni mulatságokon. A jó kedélyhangulat éjfél 12 óráig tartott. A fiatalság ekkor sorrendben haza vonult s ezekkel együtt a közönség is távozott.

— **Kürry Klára** hangversenye a Bokodi színház társulat jövedelme elvonása tekintetéből ezidő szerint, sajnos, elnapoltatott. Ki tudja még lesz-e alkalom a művésznő megnyerésére?

— **Meghívó.** A gyulafehérvári műkedvelői társulat igazgatósága folyó hó 4-én délután 6 órakor rendezett helyiségében gyűlést tart, melyre tagok tisztelettel meghívottak. Gy. fehérvárt, 1891 évi június 1-én. Höhn Károly s. k. elnök. Bigner Károly s. k. jegyző.

— **Bokody Antal,** a városunkban közmelegedéssel találkozott és folyton telt ház előtt játszó magyar színház társulat művezető igazgatója, holnap esztőtörtökön „A párisi rongyszédő” című francia népszínműben a Jean rongyszédő szerepét fogja játszani. Ez előadás Bokodynak egyszersmind jutalomjátéka is lesz, melyre előre is felhívjuk a közönség figyelmét. — Megjegyezni kívánjuk, hogy a jutalomjáték bérletfolyamban adatik, mely körülmény a derék művezető igazgatónak anyagi sikerét bizonyos mértékben esőkenti; épen azért kívánatos volna, hogy a nem bérli színházlátogató közönség is minél számosabban jelenjék meg az előadáson.

— **Furcsa levél.** Egy védköteles nőtől küldött engedelgyért kérelmezvén a következő kérést nyújtá be: Tisztelet tanács uraság! — Kérni szepten bocsanát kérek. En pesten leni néscer sorozni 86. 87. 88. 89 és nem bevenni katina hát kérti legyen sives maga felkeressny a göngföbe. En kérem Akárok mek nusulny. iten és most bizonyítvan sugseken. mert Papp követel tölem. Legyem Ojan jó tesék mek irny és küdgye azonnal, hogy vasárnap mek gapom. és kerem azgr fezetek tesék utánvédel kudeny. Ledgyen Ojan jó asz felirny Nagyon zsukseg leni rád. bocsánat kérek. Ajádalom magamat jó cezaka. — Szegény zengzetes magyar nyelvünk, mivé lettél!

— **Stikarofsky János,** a híres brünni posztógyáros — mint lapunknak írják — mult hó 16-án ülte meg gyára fennállásának 25 éves jubileumát. Ez a cég egy negyed század leforgása alatt a világ összes piacán ismertté és kedvelté tette kitűnő posztógyártmányait, s mint első rangú gyár felette áll minden nemű más gyáraknak. A gyárban több mint 70 alkalmazott van, kik alig győzik nemcsak az osztrák-magyar birodalomból, hanem a többi államokból, sőt Afrikából is érkező megbízásokat teljesíteni. — A gyár főnöke maga is szakértő és e körülménynek tulajdonítható az az óriási siker mit eddig páratlanul felmutatni képes volt. — A jubileum alkalmából a cég személyzete egy művészi eszen kiállított üdvözlő iratot nyújtott át a minden oldalról szeretett és becsült főnökének.

— **A legrégebb zsidó község Európában.** A Görögországhoz tartozó Euböa szigeten még a régi korban zsidó gyarmat létesült Palesztinából kiköltözött zsidókból, kiknek utódai még most is élnek Cherkisben. Általában a Krisztus előtti századokban már sok zsidó Holt Hellaszban, kiket részint a római uralom alól való menekülés hajtott oda s a különböző szigeteken, vagy Bizanczban, Szalonikiben, Szmirnában sűrűn lehetett találkozni zsidókkal, kiket a keresztes hadjáratok idejében üttek ki. Később aztán spanyol, francia és német földről mentek zsidók Görögországba. Cherkisben azonban állandón megmaradt a zsidó község, mely a legrégebbnek tartja magát Európában. Ruházatok ma is emlékeztet a görögökre s földmíveléssel és állattenyésztéssel foglalkoznak.

Koppláló város. Tudva van, hogy Lausane a héten tinnepli régi akadémiájának egyetemi színvonalra emelését. Ez alkalomból az új egyetemi városban tömérdek vendég érkezett, kiket most a kopplálás kellemetlensége fenyeget. A lausannei péklegények ugyanis csak azt várták, hogy a vendégek megérkezzenek s röktön sztrájkba fogtak közös akarattal, kijelentvén munkaadóik előtt, hogy addig nem dolgoznak, míg fizetésüket föl nem emelik. A pékgazdák erre nem álltak rá, s most addig, míg a katonapékek meg nem érkeznek, Lausanneban nincs kenyér.

Közgazdasági hírek.

Gyulafehérvárt, 1891. június. hó 3-án.

Borászat.

A filloxera Nagyszőlőssön. F. hó 18-án a nagyszőlősi szőlősgazdák népes értekezletre gyűltek egybe, tanácskozándó az ottani szőlőkben is immár fellépett filloxera-vész elleni védekezésről. Konstatálták, hogy a filloxera már legalább két éve vendége a szőlőhegynek s azért első sorban kiderítendő lesz, hogy van-e több helyen is filloxera, mint az u. n. Makovicsele szőlőn, hol az eddig észleltetett. A gyűlés elhatározta, hogy az esetben, ha csak néhány helyen van filloxera, az illető szőlőket elzárják s a legerélyesebb difeiziálást alkalmazzák, de ha több helyen is el van terjedve, a gazdaközönség számára jó előre gondoskodni kell ellenálló vesszőkről. A szükséges költségek fedezésére nyomban gyűjtést is kezdtettek s a közgyűléstől egyelőre 800 frtot fognak kérni. Végül állandó filloxerabizottság alakult Vankay János hegybíró elnöke alatt.

Svájczból a következő hírt vesszük: Valóban elszomorító az a hír, melyek a pünkösthétfő reggelén beállott fagy okozta károkról érkeznek: mindent teljesen elfagytak a szőlőtőkék. Igazi országos csapás volt ez, rosszabb a leggonoszabb jégverésnél. A merre a szem lát, fekete minden. Mig máskor legalább a magasabb fekvésű helyek némileg kímélve maradtak, most ezeket ép úgy sújtotta a fagy, mint az alsó és középfekvésű helyeket. Csak ott maradt meg valami kevés — alig egy negyed része — a hol a közeli erdőség némi védelmet nyújtott.

Jégverés. Baranyamegyében nemcsak a különféle szőlőbetegségek, de a jég is nagy kárt okozott; e hó 23-án este 9—11 óra között Villány Lapáncsa és Beremend községek határaitban a jég óriási pusztítást tett. Villányban a szőlőtőkéken alig maradt 1/10-ed rész levélzet, termésről szó sem lehet s így az 1891-ik villányi vörös borvignetták a boros üvegen nem fognak szerepelni.

Ipar.

Gőzmalom, gőzfűrész és fakeskedés létesítése céljából Mindenszenten egy részvénytársaság teljesen befizetett 20,000 frtnyi részvénytőkével akar megalakulni, mely 800 drb. 25 frtos részvények kibocsájtása által volna fedezendő. Az aláírási iverk már kibocsájtattak.

Az első székely szövetség részvénytársaság Baross kereskedelmi miniszter támogatása mellett e hó 26-án alakult meg. Az üzleti tőke 100,000 frtból áll. Az új gyárban két eddig fennállott ipartelep fog egyesülni.

Kereskedelem.

Ujkatholikus bank Párisban. A múlt hét végén alakult meg Párisban a „Banque des Etats Catholiques“ 20 millió frank tőkével, mely 40 millió frankra emelhető fel. Az új bank azonnal egy millió frankért házat vett, hol hivatalai lesznek. Az intézet állítólag Rampolla hibornok protekciójának örvend.

A bécsi juhvásár hanyatlása fölött keseregnek a bécsi lapok. Azt írják, hogy a juhvásár Bécsben csaknem egészen tönkre ment. A községtanács figyelmét is felhívták erre a veszélyre. A W. Tgblt a következőket írja, mely miránk, magyarokra nézve, elég érdeklő birt A magyar állat exporteurók és a magyar kormány azon törekvései, hogy Ausztria-Magyarország jelentékeny juhkereskedelmét Budapesten koncentrálják — ugylátszik siker koronázta. Igaz hogy itt (Bécsben) sok mulasztás történt, mely lajtántuli szomszédainknak megkönnyíti a sikert. Már a múlt évben azt javasolták, hogy a juhtarifákat mérsékeljék; továbbá a juhexport könnyítése végett a bicsbuchsi vonalon refakeziát kértek és pedig vagononként 70 frtot. A kormány azonban 7 frtot ígért, a mi általános derültséget keltett az érdeklő körökben. Tarifamérséklésről pedig szó se volt. Nem csoda tehát, ha Budapesten a juhfelhajtások egyre növekszenek, míg Bécsben a legutóbbi juhvásárra

1276 drb. juh lett felhajtva, a mai eljlesztő csekélység az előző évek felhajtásaihoz képest.

Mezőgazdaság.

Pusztító jégeső Arad- és Csanád megyékben. Aradról írják: A vetések válságos helyzetén aggódo gazdaközönség által várvavárt eső végre, egymástán két izben, bekövetkezett. Szombaton és vasárnap megeređtek az égi csatornák és bőségesen hullott az áldás. Sajnos azonban, hogy mindkét esőzés a haszon mellett károkat is okozott, mert több helyen jégeső esett s pusztította a vetéseket. A korábbi eső kapcsán föllépett jég csak itt-ott s igen jelentéktelen károkat okozott, de a vasárnapi jégeső sok gazda reményét tette tönkre. — Csanád megyében jégesőt jelentenek: Mezőhegyesről, Bánhegyesről, Arad megyében jégverések voltak: Kurticsón, Kétegyházán, Kntason, Lökösházán, különösen az utóbbi helyen történtek nagy károk s a vetések mellett szőlők is pusztultak el. Békés-Gyuláról óriási jégesőt s nagy károkat jelentenek. A hol a jégeső nem garázdálkodott, ott mindent nagyot javult a vetések helyzete, az őszi vetések sarjúhajtása az eső folytán gyönyörűen fejlődik; a tavaszi vetések a legszebb reményekre jogosítanak. Az alföld egész déli részén jelentékenyen javultak a gazdasági kilátások.

Baromfitenyésztés.

Franciaország baromfitenyésztéséről érdekes adatokat hoz a német „Reichs-Anzeiger“. E szerint Franciaországban 45 millió tyuk van s átlag 2.50 frank értéket véve fel, a tyuk-állomány 112.5 millió frankot képvisel. A tyukok közt 34 millió tojó, melyek évenként körülbelül 100 millió csibét produkálnak; ezekből 10 milliót a vének pótlására, 10 milliót pedig a fogyasztásra leszámítva, még mindig 80 millió drb. marad. Ezeket darabonként 1.50 frankon eladva, 120 millió frankot jövedelmez a baromfitenyésztés ezen ága a francziáknak. Minden tyuk évenként körülbelül 90 tojást tojik, a mi 34 millió tyuknál 3060 millió tojás; 6 centjével számíthat ennek darabját, e réven is 183 millió frankot jövedelmez a tyuktenyésztés, úgy hogy tehát Franciaország tyukjai évenként husban és tojásban 337 millió

frank értékűnél többet produkálnak s ez összegbe nincs beszámítva az a 6 millió frank, melyet az exportra szánt hizott baromfi jövedelmez.

Piaci árak.

1891. Május 30.

Tiszta búza hektoliterenként	7 frt — kr.
Elegy búza	6 frt — kr.
Rozs	5 frt 75 kr.
Arpa	— frt — kr.
Zab	3 frt 25 kr.
Törökbúza	5 frt 30 kr.
Széna kötetlen métermázsanként	3 frt — kr.
Alomszalma	2 frt — kr.
Tüzi fa {usztatott egy köbméter	2 frt 45 kr.
{usztatlan	2 frt 75 kr.
Marhabús egy kilogramm	46 — 44 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **ISSEKUTZ JÁNOS.**

Kiadó: Papp György.

Nyiltér*)

Verfälschte chwarze Seide. Man ver-brenne ein Musterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöschet bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schussfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kräuselt sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Dépot von G. HENNEBERG (K. u. K. Hofliefer.), Zürich versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus.

*) E rovatan megjelenő közleményekért semmi teletőssége nem vállal el a — Szerk.

EGYETLEN KISÉRLET S MINDENKI MEGGYŐZŐDIK ARRÓL, HOGY A

valóban a legjobb szer minden rovar ellen

miután ez — mint más szer soha — „mindenfélé“ rovar az utolsó nyomig bámulatos erővel és gyorsasággal képes kiirtani.

Legzélszerűbb használata a feltűzött „Zacherlin takaré“kal.

„Zacherlin“ korántsem szabad összetéveszteni közönséges rovarporral — mert „Zacherlin“ különlegesség mely sehohsem létezik csakis „Zacherlin J.“ névvel ellátott bepecsételt palaczkokban.

Ki tehát Zacherlint kér, és valamely port papíresomagban elfogad, az biztosan meg lett csalva. — Valódi:

Gyulafehérvárt:	Balásfalván:	Nagy-Enyeden:
Fröhlich Gyula gyógyszerárában.	Heisikovics Leopold keresked.	Winkler Gyula kereskedésében.
Mihellyes Zsigmond	Sinberger Salamon	Bisztritsáni Ludwig
Nagy József	Engelmann Hermann.	Czirner József
Jakabfy Albert kereskedésében.		

Megrendelési ezim!

A Dreher Antal-féle kiviteli palaczsör

Dietrich és Gottschlig BUDAPEST

vagy **DREHER ANTAL Kőbánya.**

Csakis teljesen letlepedett, tehát tükörszta kiviteli sör saétküldése, folyton friss ltvegtöltésben, a minőség hamisítlan volta mellett kezesség vállalatik.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny ár- engedmény.

Arjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve.

Figyelmeztetés!
Miatán gyakran megtörténik, hogy idegen készítményű és gyöngébb minőségű sörök „Dreher Antal kiviteli sör” ezim alatt forgalomba hozatnak, a t. ez. Dreher-féle kiviteli sör fogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott levegzimkét, melyen a **Dietrich és Gottschlig** név okvetlen kell hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk.

102. 5-6

Gyönyörű minták magánvöveknek ingyen és bérmentesen.

Egyetlen még eddig nem létezett **mintakönyvek** számbok számára bérmentesen és csak 20 frt betét mellett, mely összeg a megrendelés után beszámittatik.

Öltönyökre való kelmék.

Peruvian és Dosing a magas Clerus számára, szabályszerű kelmék a cs. és k. hivatalnok egyenruháknek — valamint, tornászok, veteránok, tüzóitöknak, billárd és játszó asztaloknak való posztók. Lodenok vízmentes vadászok számára, motókelmék, utazó-kendök (plaids) 4-14 frt stb. Ki becsületes, tartos, olesó, tiszta gyapjú posztót és nem mindenünnen ajánlott, még a szabamunkát sem érdemlő rongyokat venni akar, forduljon

Joh Stikarofsky-hoz Brünben
osztr. m. birodalom legnagyobb posztó-raktárához

Folytonos fél millió frtnyi raktárom, és világra szóló üzememné. fogva magától értődik, hogy számtalan maradvány (Reste) visszamarad. Minden józan ember belátandja, hogy ily maradványoktól mintákat szétküldeni lehetetlen, miután néhány száz minta rendelve után sem maradna vissza — szédelgés, tehát, ha posztócégek annak dacára mintákat hirdetnek maradványokból — ezen esetben a minták egész darabokból vétetnek — s annak szándéka nyilvánvaló.

Maradványok, melyek nem tetszenek kicseréltnek vagy a pénz visszaváratik — szükséges, hogy rendelményeknél s. in, ár, hosszúság kiírássék. — Szállittatik csak utánvéttel mellett, 10 frton felül bérmentesen.

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

50 16-20.

Ügyvökök

törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés mellett eladására általunk a mellett mindenhol fetvétetnek

Fővárosi váltóüzlet társaság ADLER és Tsa BUDAPEST

Fürdő- és Dorottya utca sarkán.

103 4-6

VALÓDI

Három Koronás Cognac

Imperial

JAKABFY ALBERTnél

— mint egyodúll raktárosnál —

Gyulafehérvártt kapható.

1 nagy ltveg ára 1 frt 80 kr.
1 kisebb ltveg 1 frt. —

Vidéki megrendelések pontosan utánvét mellett teljesittetnek. 109 2-3

EGYVETÉRTÉS, a mely az újvcl immár 25-ik évfolvamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles lorrásokból származó olvasó közönség lapja. Hiteles lorrásokból származó olvasó közönség lapja. Hiteles lorrásokból származó olvasó közönség lapja.

Melyik lapra fizesünk elő? Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél, tova a legelőcsöb magyar lap az „Egyveterés”-re, melynek kiadóhivatala a kiadóhivatal kivántra egy héttel ingyen és bérmentve küld.

maró értesítések gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatának változatosasága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tettek az „Egyveterés”-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokból a leértesítésesebb s e mellett tárgyilagosa hű tudósítását egyedül az „Egyveterés” közi. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdasági életben a „Gazdasági rovat” tudósításnak bőséggel s alaposasággal ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos, a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyveterés”-ben, a mire szükségese van. Váratlanosan szerkesztett tárczáiban, amny regény olvasmányát ad, mint egy lap sem. Két három regényt közöl egyszerre, u. y., hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékekét jó magyarsággal fordítsanak kapnak az „Egyveterés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásától gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizesse elő az „Egyveterés”-re, melynek előfizetési ára egy órára 1 frt 80 kr. 1/4 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénznek és a világ folyásától gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizesse elő az „Egyveterés”-re, melynek előfizetési ára egy órára 1 frt 80 kr. 1/4 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénznek

Menetrend.

Érvényes 1891. jun. 1-től.

Budapest-Arad-Tövis.

Felülről lefelé olvasandó.			Állomások	Alulról felfelé olvasandó		
Személyv	Gyorsv.	Személyv		Személyv	Gyorsv.	Személyv
404	402	406		403	401	405
I. II. III.	I. II.	I. II. III.		I. II. III.	I. II.	I. II. III.
10:50	8:00	3:25	ind. Bécs o.m.á.v. I (prág. i.) ér.	6:05	7:20	3:00 1:40
8:15	1:50	9:50	ind Budapest (vendéglő) ér.	7:20	1:25	5:50
8:26	"	10:00	↑Kőbánya	7:30	"	5:39
8:33	2:03	10:14	↑Rákos	7:02	1:13	5:30
8:57	"	10:40	↑Maglód	6:39	"	5:04
9:05	"	10:49	↑Gyömrő	6:27	"	4:55
9:14	"	10:58	↑Mende	6:17	"	4:44
9:26	"	11:11	↑Süly-Sáp	6:02	"	4:28
9:37	"	11:23	↑Szeeső	5:48	"	4:13
9:58	2:56	11:45	↑Nagy-Kata	5:31	12:20	3:53
10:16	"	12:01	↑Tápio-Szele-Farmos	5:06	"	3:21
10:27	"	12:14	↑Tápio-Györgye	4:53	"	3:07
10:41	3:30	12:29	ér. Ujszász	4:38	11:45	2:49
10:42	3:31	12:31	ind Ujszász	4:37	11:44	2:48
11:04	3:48	12:53	ér. Szolnok	4:15	11:27	2:21
11:14	3:57	1:05	ind Szolnok (vendéglő) ér.	3:56	11:19	2:06
11:33	4:10	1:22	↑Szajol	3:39	11:07	1:46
11:45	"	1:34	↑Puszt-Tenyő	3:27	"	1:34
11:57	"	1:40	↑Pnszta-Pó	3:12	"	1:19
12:17	4:42	2:06	ér. Mező-Túr	2:50	10:34	12:53
12:24	4:43	2:09	ind. Mező-Túr	2:42	10:33	12:49
12:49	5:02	2:33	ér. Gyoma	2:15	10:14	12:18
12:56	5:07	2:40	ind Gyoma	2:09	10:09	12:10
1:21	5:28	3:05	" Mező-Berény	1:44	9:49	11:40
1:31	"	3:15	ér. Békés-Földvár	1:32	"	11:52
1:33	"	3:18	ind. Békés-Földvár	1:29	"	11:22
1:48	5:47	3:33	ind. Csaba	1:15	9:29	11:05
2:13	5:52	3:53	ind Csaba	12:50	9:24	10:50
2:20	"	4:06	" Kigyós	12:38	"	10:36
2:39	6:00	4:10	ér. Kétegyháza	12:24	9:07	10:20
2:44	6:10	4:24	ind Kétegyháza	12:18	9:06	10:14
3:02	"	4:42	↑Lükösháza	12:01	"	9:55
3:18	6:14	4:58	↑Kurties	11:45	8:42	9:36
3:30	"	5:10	↑Sofronya	11:33	"	9:22
3:45	6:53	5:24	ér. Arad (vendéglő)	11:18	8:24	9:05
4:30	7:02	5:46	ind Arad	10:49	8:14	8:40
4:42	"	5:57	↑Glogovátz	10:31	"	8:30
5:03	"	6:19	Györök	10:11	"	8:08
5:14	"	6:30	Paulis	9:58	"	7:57
5:32	7:48	6:48	Radna-Lippa	9:44	7:31	7:46
5:56	"	7:12	Konop	9:10	7:11	7:17
6:12	"	7:27	Berzova	8:54	"	7:02
6:18	"	7:49	Totvárad	8:33	"	6:39
6:43	8:24	8:07	Soborsin	8:03	6:34	6:24
7:26	9:10	8:33	Zám	7:28	6:08	5:53
7:52	"	8:57	Guraszáda	7:00	"	5:28
8:02	9:34	9:13	Maros-Illye	6:49	5:45	5:17
8:20	"	9:29	Branyieska	6:24	"	4:55
8:52	10:00	9:53	↑Déva	5:59	5:18	4:33
9:06	10:11	10:07	ér. Piski (vendéglő)	5:43	5:06	4:17
10:13	10:18	10:19	ind Piski	4:44	4:59	3:57
11:04	10:37	10:50	↑Szászváros	4:16	4:41	3:30
11:24	"	11:06	↑Alkenyér	3:53	"	3:03
11:43	"	11:44	↑Alvincz	3:30	"	2:36
12:02	11:17	11:59	ér. Gyulafehérvár	3:11	4:00	2:19
12:22	11:18	12:06	ind	2:59	3:59	2:12
12:40	11:40	12:38	ér. Tövis (vendéglő)	2:30	3:1	1:39

Czigarettafázók!

A ki észszerűen cigarettázik, tudja azt, hogy a cigarettá jóágánál nemcsak a dohány, hanem a papír finomsága is mérvadó. Ezért, de még egészsége érdekében is ügyeljen minden cigarettázó, hogy a használandó papír finomsága minden kétélyt kizáró legyen. Teljes megnyugással és bizalommal használható a

„Les dernieres Cartouches”

BRAUNSTEIN FRÈRES

PÁRISI GYÁRABÓL, 65. BOULEVARD EXELMANS

való cigarettapapír, melynek kitünő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán finom, de mennyiségre is mindig ugyanannyi papírt szállítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztók közönség sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártók czégik nevét kinyomni, a mit pedig a tisztes gyáros mindig megtesz, nem merik. S it oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben teljes lapszámaikat és annak minőségét is le- szállítását és kevesebb, silány papírt szállítanak. Ezekre utalván, bizva hisszük, hogy minden értelmes cigarettázó a „Les dernieres Cartouches” jegyű árunkat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnek, minden más cigarettapapírnál. Együttal figyelmeztetünk mindenkit, hogy papirusunk czimlapján czégünk neve áll

BRAUNSTEIN FRÈRES.

Cigarettapapírunk és hüvelyüggyári raktára Bécsben, I. Schottenring 23. sz. alatt létesik; valódi francia „Les dernieres Cartouches” papír és az ebből készült hüvely Gyulafehérvártt kapható id. Misselbacher J. B. urnál. 40: 10-25

Nyomatott püsp. Lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvártt.